

GAUSDALS

TJENDE

2. Aargang Gausdal Historielag Nr. 1-1989

Gausdal Historielag vil med denne "avisa" prøve å informere litt om hva vi driver med i laget. Vi vil si at vi er et aktivt lag med mange prosjekter på gang. Vi prøver å ta vare på vår fortid på alle områder, ikke bare vår fjerne fortid, men også nyere ting som er på vei ut. Her blir Videokameraet brukt flittig til å filme utdøende arbeidsmåter, håndverk m.m. Vi prøver også å ta opp på video intervju med eldre gausdøler. Dette ser vi på som en viktig oppgave for historielaget da de eldre har mye å fortelle som har stor interesse for ettertiden. Vi arbeider også med å få til et museum bl.a. for gammel jordbruksredskap fra Gausdal i uthuset/fjøset på Aulestad. Dette arbeidet er i startgropa ennå, men vi håper å få realisert dette

snart da De Sandvigske Samlinger i utgangspunktet også er svært interesserte i dette prosjektet.

Siste året har vi bl.a. arrangert 3 "Minnes Du"-kvelder og 2 Markvandring og oppslutningen om disse arrangementene har vært overveldende. Det er tydelig at mange har interesse for tiden som har vært og det arbeidet vi driver.

Det som likevel sitter sterkest igjen i vårt minne for året som har gått er at Amund Thallaug omkom i en tragisk ulykke. Han var formann i 7 år og var en unik organisator og pådriver. Han skal ha største delen av æren for at historielaget er det det er i dag. Han vil bli dypt savnet og sent glemt.

- FRED OVER HANS MINNE.

STYRET

Fung. Formann/kasserer:

Kjell Håkon Reistad
2621 Ø.Gausdal - 27301

Nestformann:

Anne Marie Flutuen
2625 Olstad - 25413

Sekretær:

Solveig Rusten
2620 Follebu - 20346

Styremedlemmer:

Ingvar Kalrud
2621 Ø.Gausdal - 27134
Kjell J. Ekerhaugen
2627 Svatsum - 29096
Mari-Anne Brønden
2623 V.Gausdal - 23626
Thorstein Fougner
2620 Follebu - 20305

KONTIGENT m/m

Nå er tiden igjen inne for å kreve inn kontigenten som også i år er uendret og dermed svært rimelig. Medlemskort og innbetalingsblankett sendes i år som i fjor ut sammen med dette bladet. Den eneste forandringen i år er at vi ber om at antall medlemmer blir påskrevet på innbetalingsblanketten for å få et nøyaktigere medlemstall å vise til. Laget har nå 460 medlemmer og vi håper at dere er like flinke til å støtte opp om laget som tidligere. Velkommen som medlemmer - nye som gamle. Ellers arbeide slekt/fotogruppa som før. Det er åpne møter for alle interesserte

den første mandagen i måneden i Østre Gausdal Prestegard kl.1900. Der gransker vi bl.a. slekt, registrerer fotografier og koser oss over en kopp kaffe. I samarbeid med kommunen er Widerøes flyfoto samlingen (1952 / 1958) registrert og kommet på plass i arkivet. **NB!** Foto fra motstandsbevegelsen under krigen etterlyses. Da det har vært stort behov for mere arkivplass er det innkjøpt nytt arkivskap, ett stort og tre små brannsikre skap.

JON PERSEN

(1863-1938) var en av Gausdals største bygdeoriginaler. Han var født på en liten husmannsplass i Olstadgrenda. Han var trilling og var født med klump-fot og brukte to stokker når han gikk. Tross sitt store handicap, var han oksegjeter i Vestfjellet i mange år. Han tok også på seg arbeid rundt på gårdene i bygda og særlig barna syntest det var spennende når Jon kom. Han var nemlig en fabelaktig eventyrforteller og han elskte barn og dyr. Det er nok mange eldre i dag som husker Jon fra sin barndom. Ett eksempel på hans originalitet er invitasjonen til Kong Haakon på 70-års dagn til trillingene-Kristian, Rønnaug og Jon Persen. s. 3-4

Det skulde vel se dristig ut at en exgjætergutt og stavekar skriver til sin konge, men saken er at jeg er trilling og at vi trillinger lever alle sammen og at vi er 70 år den 31. oktober nu i høst. Da vil vi trillinger bli samlet på Vestre Gausdal Gamlehjem til fest. Jeg våger derfor å innby Deres MAJESTET, eller Deres KONGELIGE HØIHET KRONPRINSEN til vår 70 års trillingfest på Gamlehjemmet nævnte dato. Jeg forsikrer Deres MAJESTET at knapt findes fler fyrster i verden, som har den ære å regjere over et så livsfriskt og levedyktig folk at 70 års trillinger alle sammen lever. Og hvad mig selv angår, så er jeg på grund av for trang plads i mors liv blitt vanfør i benene, men så er jeg blitt til desmer klarere i toppen, så jeg har gjøt både hester fæ og sau. Jeg har regjert etter Deres valsprog å styre mine undersätter med kjærlighetens makt. Jeg er nemlig lurblåser og når dyrene mine har kommet for langt fra mig, har jeg blåst de tilbake til mig med luren. Hvor underbart vakkert er det ikke å eie sine undersatters kjærlighet og tillit som Deres MAJESTET og jeg kan gløde oss over. Både de gamle konger som het Håkon og Olav satte slik pris på sine

stavekarer, og på grund av at jeg ved siden av andre gjøremål også skriver i bladene er jeg på en måte blitt Norges mest berømte stavekar. Forevrig har også jeg efter beste evne hædret Deres MAJESTET. I 1905 holdt jeg på med minering på en stor gård i Vestre Gausdal. Da jeg antok at tidspunktet var kommet, da Deres MAJESTET beträtte Norsk grund hadde jeg ladd 15 stener meget sterkt og så løp jeg med en glødende brand og tendte alle luntene med en gang, men for en salutt. Og slik som bergenes ekko aplauderte. Dette overbeviste mig om, at vi vilde få en god konge, og det har vist sig at jeg så klart den gang. Det vilde gløde oss meget om Deres MAJESTET, eller hans KONGELIGE HØIHET KRONPRINSEN kunde komme til vår trillingfest 31. oktober. Jeg ber jo ikke om noget, imotsetning til Diogenes, der bad Aleksander flytte sig, så solen kunde få skinde på ham, ber jeg bare om at kongehusets stråler kan få skinne på vår trillingfest - en fest som vistnok er enestående her i landet, både i nutid og fortid. Vilde være takknemlig om å kunde få høre fra Dem med det første. Vestre Gausdal Gamlehjem den 10 oktober 1933
Årbødigst Jon Persen

Svar til Jon Persen:

Oslo, den 14. oktober 1933
Herr Jon Pedersen,
Vestre Gausdal Gamlehjem.
H:M:Kongen som har mottatt
Deres skrivelse av 10. ds.
har bedt mig takke Dem for
Deres venlige innbydelse til
Deres brødres 70års trilling-
fest på Vestre Gausdal
Gamlehjem 31. ds., idet Hans
Majestet dog beklager å være
forhindret fra å kunne
overvære festen.
Årbødigst G.Tangen

UTGIVELSER

Historielaget har etter
hvert gitt ut endel stoff om
bygda både fra nyere og
eldre tid, og mer er i
emning. Serien "Gausdals-
minner" har vert meget
populær. Opplag nr.2 av
"Gausdalsminner 1" er
allerede utsolgt, men det er
ennå å få tak i "Gausdals-
minner 2". Prisen på denne
er fortsatt kr. 110,-, men
den vil gå opp fra i høst.
"Gausdalsminner 3" er under
arbeid og vil komme i god
tid før jul i år.
Før jul i fjor ga vi i
samarbeid med Ø.Gausdal
menighetråd ut boken om

"Østre Gausdal Kirke" av
sogneprest Arne Sand.
Salget har gått bra og
boken koster kr. 135,-.
De andre bøkene vi har gitt
ut er bøker vi har trykt
opp igjen. Den ene er
Skattematrikkelen 1866 hvor
alle gårdene i Gausdal er
beskrevet. Den koster kr.
60,-. Den andre boka vi
har fått trykt opp igjen er
"Holesløgten" av Amund
Flutuen. Det er et slekts-
register med etterkommere
etter Torger Olsen Hole f.
1795 på N.Einstad. Den
koster kr. 50,-. Ellers er
det trykt opp gamle kart
fra bygda:

Nordfjellet -1777

Statsalmenninga - 1877

Bygdakart - 1829

Desse koster kr. 25,-/stk.

Det er ennå igjen kort-
pakker m/12 kort og
konvolutter, tegnet av E.
Sigstad. Kr. 30,- /pakke.



Den gamle Voldbakksmia.